

STADGE- OCH ORGANISATIONSKOMMITTÉNS REDOGÖRELSE TILL EXTRA FÖRBUNDSMÖTE 2007

Stadge- och organisationskommittén, SOK, lämnar följande redogörelse till det extra förbundsmötet 2007.

Vid DHR:s förbundsmöte 2003 valdes:

Leif Andersson, Helsingborg
Ingvar Edin, Eskilstuna
Inge Fakt, Falun
Boo Fogelberg, sammankallande, Stockholm
Ulla Nordin, Lidköping

till att vara förbundets stadge och organisationskommitté (SOK) t o m förbundsmötet 2007. Kommittén har haft fem (5) sammanträden under innevarande förbundsmötesperiod, samtliga förlagda till DHR:s förbundskansli i Stockholm, därutöver har ett telefonsammanträde hållits.

Ingvar Edin har varit sekreterare i kommittén.

Det formella kravet på att stadge- och organisationskommittén skall lämna en rapport över sitt arbete till förbundsmötet, togs bort vid den översyn som gjordes av stadgarna vid förbundsmötet 2001. SOK har dock valt att till det extra förbundsmötet lämna en redogörelse över sitt arbete och de frågor som väckts men som kommer att bearbetas till förbundsmötet 2009.

KOMMITTÉNS UPPGIFT

Stadge- och organisationskommittén har enligt § 3.11 i Riksförbundets stadgar följande uppgift:

Stadge- och organisationskommittén skall på förbundsmötets, förbundsstyrelsens eller riksförbundets revisorers uppdrag eller efter eget initiativ, utarbeta förslag och avge yttranden i stadge- och organisationsfrågor.

Motioner och övriga förslag till förbundsmöte innebärande organisations- eller stadgeförändringar skall överlämnas till kommittén för beredning. Kommitténs utlåtande skall därefter överlämnas till förbundsmötet tillsammans med förbundsstyrelsens yttrande

UPPDRAG FRÅN FÖRBUNDSMÖTET 2005

- gemensamt med förbundsstyrelsen till förbundsmötet 2007 utarbeta förslag om DHR:s framtida organisation, förslaget ska sändas ut på rådslag till avdelningar och distrikt,
- utreda frågan om representantskapets godkännande av verksamhetsberättelser och prövning av ansvarsfrihet för förbundsstyrelsen samt frågan om vem som ska leda representantskapets förhandlingar. Förslag ska föreläggas det extra förbundsmötet 2007. Förslaget ska utformas i nära samarbete med revisorerna,

- genomföra redaktionella ändringar i stadgetextförslagen med hänsyn till beslut fattade vid 2005 års förbundsmöte

UPPDRAG FRÅN FÖRBUNDSSTYRELSEN

- till förbundsstyrelsen inkomma med förslag till ändring av stadgarna för att möjliggöra införandet av autogiro för inbetalning av medlemsavgift
- att utreda frågan om en eventuell ändring av stadgarna om hur nedlagd avdelnings återstående tillgångar skall fördelas och förvaltas.

DHR:s framtida organisation

Förbundsmötet 2005 uppdrog till Förbundsstyrelsen och Stadge- och organisationskommittén, SOK, att utreda frågan om förbundets framtida organisation. Förbundsmötet beslöt också att förslaget skulle skickas ut på rådslag. Förbundsstyrelsen och SOK har gemensamt tillsatt en arbetsgrupp, "Framtidsgruppen" där Ingvar Edin och Boo Fogelberg deltog från SOK.

Framtidsgruppens arbete presenterades vid 2006 års representantskap och har därefter varit utsänt på rådslag till distrikt och avdelningar. En sammanställning av rådslagssvaren har överlämnats till förbundsstyrelsen.

Resultatet av framtidsgruppens arbete pekar inte på något behov av att till det extra förbundsmötet 2007 ändra förbundets stadgar för en eventuell framtida organisationsförändring.

Representantskapet

Vid förbundsmötet 2005 fick SOK i uppdrag att utreda frågan om representantskapets godkännande av verksamhetsberättelser och prövning av ansvarsfrihet för förbundsstyrelsen samt frågan om vem som ska leda representantskapets förhandlingar. Förslag ska föreläggas det extra förbundsmötet 2007. Förslaget ska utformas i nära samarbete med revisorerna,

SOK har efter överläggningar med både förbundets revisorer och förbundsstyrelsen utarbetat förslag som redovisas i annan handling till det extra förbundsmötet.

I diskussionerna med förbundets revisorer har frågeställningar aktualiserats som inte knyter an till de frågor som har med representantskapet att göra. Exempel på sådana frågor är:

- distrikts- och avdelningsstyrelsens beslutsmässighet som regleras i § 3.1 i distriktsstadgan, 4:e stycket samt § 5.1 i avdelningsstadgan, 5:e stycket. Fråga har uppkommit om att ändra dessa paragrafer i syfte att underlätta styrelsens beslutsmässighet då ordförande och dennes ersättare är förhindrad att närvara.
- olämpligheten av att personer som har en nära relation till varandra innehar uppdrag där den ena parten exempelvis är kassör och den andra parten är ordförande eller revisor. Detta innebär en jävssituation. För att undvika en sådan jävssituation har fråga uppkommit om det i stadgarna bör tas in en paragraf om att jäv inte får förekomma.

Ändring av stadgarna för att möjliggöra införandet av autogiro för inbetalning av medlemsavgift

SOK har på uppdrag av förbundsstyrelsen utarbetat förslag till ändringar i stadgarna för att möjliggöra införande av autogiro för inbetalning av medlemsavgiften.

Utreda frågan om en eventuell ändring av stadgarna om hur nedlagd avdelnings återstående tillgångar skall fördelas och förvaltas.

SOK har inte hunnit med att utreda frågan varför det får bli ett uppdrag till kommande Stadge- och Organisationskommitté att utreda frågan.

ÖVRIGT

Motion

Eftersom det är ett extra förbundsmöte 2007 kommer motionsbehandling inte att finnas på dagordningen. Till SOK har förbundsstyrelsen därför överlämnat en inkommen motion i vilken föreslås att representantskapet ska ta ställning till frågan om ansvarsfrihet för de gångna åren samt att den som ska leda representantskapsmötet ska utses bland de valda representantskapsledamöterna. SOK har tagit del av motionen.

Försäljning av egendom

Förbundets stadgar saknar idag föreskrift om vad som gäller vid försäljning av fast egendom. Då inskrivningsmyndigheterna har skilda krav på köpekontraktens utformning vid beviljandet av lagfart, har avsaknaden i förbundets stadgar av en föreskrift om vad som gäller vid försäljning av fast egendom, i en del fall medfört svårighet att få inskrivningsmyndigheten att bevilja lagfart.

Stadge- och organisationskommittén föreslår därför att det extra förbundsmötet 2007 skall besluta att förbundets stadgar kompletteras med nya paragrafer, som tydliggör vad som gäller vid försäljning av egendom, innefattande även fast egendom, som erhållits i arv eller gåva.

Sektioner

Till SOK har fråga inkommit huruvida en sektion kan vara en egen juridisk person. SOK har inhämtat yttrande från förbundets juridiska ombud. Kommande Stadge- och Organisationskommitté får utarbeta eventuellt förslag till stadgeändring angående sektioner.

Samgående

I avdelningsstadgan § 8.2 regleras frågan om sammanslagning av avdelningar. Paragrafen uppfattas som otydlig och SOK har diskuterat dess formulering. Kommande Stadge- och Organisationskommitté får utarbeta eventuellt förslag till stadgeändring angående sammanslagning av avdelningar.

Lokalt medlemskap

SOK har diskuterat att i avdelningsstadgan eventuellt ta bort § 3.2 Lokalt medlemskap. Kommande Stadge- och Organisationskommitté får utarbeta eventuellt förslag i frågan om lokalt medlemskap.

FÖRSLAG

SOK föreslår förbundsmötet besluta

Att godkänna rapporten

Stockholm i maj 2007

STADGE- OCH ORGANISATIONSKOMMITTÉN

Boo Fogelberg

Leif Andersson

Ingvar Edin

Inge Fakt

Ulla Nordin

Stadge- och organisationskommitténs (SOK) förslag

Ändring av förbundsstadgan avseende representantskap

Vid förbundsmötet 2005 beslöts att frågan om representantskapets godkännande av verksamhetsberättelser och prövning av ansvarsfrihet för förbundsstyrelsen samt frågan om vem som skall leda representantskapets förhandlingar, skulle utredas ytterligare och återkomma vid 2007 års extra förbundsmöte för slutgiltigt ställningstagande.

Förbundsmötet beslöt även att förslaget som läggs fram skall utformas i nära samarbete med revisorerna.

SOK har diskuterat frågan med förbundets revisorer och även med förbundsstyrelsen och SOK uppfattar att samstämmighet råder mellan SOK, revisorerna och förbundsstyrelsen i frågan.

Frågan om vem som skall leda förbundsmötet

I förslaget till förbundsmötet 2005 fanns i § 4.3 ett stycke med följande formulering:

”Representantskapet leds av förbundets ordförande eller dennes ersättare”

Formuleringen ströks av förbundsmötet och SOK fick i uppdrag att se över frågan till det extra förbundsmötet 2007.

I stadgerevisionen som förelåg till förbundsmötet 2005 föll olyckligtvis § 3.12 i de gamla stadgarna bort. Denna paragraf blev aldrig inskriven i förslaget till de nya stadgarna. Paragrafens lydelse:

Valberedning

Valberedning för riksförbundet skall väljas av ordinarie förbundsmöte.

Valberedning skall mottaga nomineringar samt vidta övriga nödvändiga förberedelser och därefter upprätta förslag till sammansättning av de organ till vilka val skall förrättas av förbundsmötet.

SOK anser att det skall vara valberedningens uppgift att även lägga fram förslag till presidium såväl vid förbundsmöte som vid representantskapsmötet. I praktiken har det varit förbundskansliet och förbundsstyrelsen som berett frågan om presidium vid förbundsmötet. Denna beredning bör ske i samarbete med valberedningen.

SOK föreslår därför att § 3.12 från de gamla stadgarna återinförs med tillägget, ”eller representantskapet”.

Representantskapets uppgift

I förbundsstadgans § 4.2 beskrivs representantskapets uppgift. Denna fråga var föremål för diskussion vid förbundsmötet 2005 och den diskuterades även i överläggningarna mellan SOK och förbundets revisorer. Bland annat diskuterades frågan om att representantskapet skulle vara högsta beslutande instans mellan förbundsmötena, d.v.s. att representantskapet skulle vara överordnat förbundsstyrelsen.

DHR:s högsta beslutande organ har alltid fattat beslut i frågan om godkännande av verksamhets- och ekonomiska berättelser samt beslutat i frågan om ansvarsfrihet för förbundsstyrelsen, oavsett de kallats kongress eller förbundsmöte och oavsett periodernas längd mellan de högsta beslutande organens möten.

När SOK utarbetade förslaget till förändrad förbundsmötesperiod och representantskap, utgicks i från att samma praxis skulle råda också i fortsättningen. Detta framgick också av det förslag som var utsänt i form av rådslag före förbundsmötet 2005. Ingen av de som besvarat rådslaget framförde några invändningar mot att förbundsstyrelsen skulle vara högsta beslutande instans mellan förbundsmötena.

Tillämpningen av denna praxis har även stöd i den litteratur som finns på området, bl.a. i Professor Carl Hemströms skrift "Organisationernas rättsliga ställning". Han konstaterar, att även om lagstiftning saknas för ideella föreningar, kan man i ideella föreningar som har en demokratisk struktur i den hierarkiska uppbyggnaden dra vissa bestämda slutsatser om frågor som hör under högsta beslutande organets avgörande. Hemström konstaterar att några lagregler om ansvarsfrihet inte finns för ideella föreningar, men då det åligger styrelsen att till det högsta beslutande organet avge årsredovisning, så bör härav följa att det bör vara det högsta beslutande organet som också fattar beslut i ansvarsfrihetsfrågan.

Inget nytt har tillkommit som förändrar SOK:s inställning i frågan om att förbundsstyrelsen skall vara högsta beslutande organ mellan förbundsmötena.

Ansvarsfrihet för förbundsstyrelsen

SOK föreslår, att representantskapet skall uttala sig i ansvarsfrihetsfrågan.

Förbundets högsta beslutande organ, förbundsmötet, består av ombud som valts av medlemmarna. Det är således en församling utsedd i direkt demokratiskt val. Om representantskapet skall besluta om ansvarsfrihet för förbundsstyrelsen innebär detta ett överflyttande av beslutet till en instans som inte är direkt demokratiskt vald. Representantskapet består av representant från distriktsstyrelse och i de fall avdelning har mer än 1000 medlemmar, en representant från avdelningsstyrelsen. Det är respektive styrelse som utser ledamot till representantskapet.

Att överföra beslut om ansvarsfrihet för förbundsstyrelsen från förbundsmötet till representantskapet, skulle innebära att det inte är de av medlemmarna valda ombuden som fattar beslut i ansvarsfrågan, utan beslutet överförs till ett betydligt mindre organ vars ombud bara representerar distriktsstyrelserna och i vissa fall avdelningsstyrelse samt att ombuden utsetts genom ett indirekt val där medlemmarna inte kan delta.

Om vi ska frånga tidigare beslutsordning, som av hävd använts inom förbundet, innebär detta att förbundets medlemmar inte längre har något inflytande på valet av det ombud som skall pröva frågan om ansvarsfrihet. Detta förfaringssätt innebär också en inskränkning av medlemsdemokratin.

SOK föreslår att representantskapet, till förbundsmötet, lämnar en rekommendation om ansvarsfrihet skall beviljas eller ej för den tid berättelsen omfattar. Representantskapets ställningstagande anmäls till förbundsmötet, som har att pröva frågan om ansvarsfrihet för förbundsstyrelsen.

Förbundsordförande eller dennes ersättare är ledamot av representantskapet. Vid representantskapets behandling av frågan om till- eller avstyrkan av ansvarsfrihet för förbundsstyrelsen, bör denne ej få delta i beslutet. SOK föreslår därför att § 4.3 får ett nytt stycke med följande formulering:

Förbundsordförande eller dennes ersättare får ej delta i beslut om till- eller avstyrkande om ansvarsfrihet för förbundsstyrelsen.

Representantskapet som samrådsorgan

SOK anser det angeläget att stärka representantskapets roll som samrådsorgan och att förbundsstyrelsen bör ha krav på sig att utnyttja representantskapet för samråd.

SOK:s tankegångar till att förbundsstyrelsens verksamhetsberättelse och årsredovisning skall vara en punkt på representantskapsmötet, grundade sig på att SOK ansåg att förbundsstyrelsen till varje representantskap skall presentera en verksamhetsplan med budget för det kommande året. Ombuden skall ges tillfälle att komma med synpunkter på verksamhetsplan och budget. Uppföljningen av verksamhetsplanen och budgeten sker delvis i förbundsstyrelsen verksamhets- och förvaltningsberättelse och det skulle då vara lämpligt att representantskapet hade verksamhetsberättelsen som underlag vid diskussionen om den kommande verksamhetsinriktningen. Därigenom blir man som ledamot i representantskapet delaktig i processen när det gäller att ta fram budget och verksamhetsplan. Det innebär att förbundsstyrelsen som tidigare, i egenskap av högsta beslutande organ mellan förbundsmötena, fastställer förbundsstyrelsen budget och verksamhetsplan, men att förbundsstyrelsen första skall höra representantskapets synpunkter.

Stadge- och organisationskommittén föreslår extra förbundsmötet besluta

att § 3.12 från de gamla stadgarna återinförs med följande lydelse:

§ 3.12 Valberedning

Valberedning för riksförbundet skall väljas av ordinarie förbundsmöte.

Valberedning skall mottaga nomineringar samt vidta övriga nödvändiga förberedelser och därefter upprätta förslag till sammansättning av de organ till vilka val skall förrättas av förbundsmötet eller representantskapet.

att § 4.2 får följande lydelse:

§ 4.2 Representantskapets uppgift

Representantskapets uppgift är:

- Representantskapet skall vara förbundsstyrelsens samrådsorgan.
- Förbundsstyrelsen skall årligen delge representantskapet årsredovisning för det gångna verksamhetsåret. Representantskapet beslutar om till- eller

avstyrkande beträffande ansvarsfrihet för den tid årsredovisningen omfattar. Representantskapets beslut överlämnas till förbundsstyrelsen.

- Vid representantskapsmötet skall samråd ske om förbundsstyrelsens förslag till budget och verksamhetsplan för kommande år.
- Representantskapet skall göra eventuella fyllnadsval avseende de val som skett på föregående förbundsstyrelse.
- Representantskapet skall behandla de frågor som förbundsstyrelsen hänskjutit till representantskapet.

att § 4.3 får ett nytt stycke med följande formulering:
Förbundsordförande eller dennes ersättare får ej delta i beslut om till- eller avstyrkande om ansvarsfrihet för förbundsstyrelsen.

att § 4.4 får följande lydelse:

§ 4.4 Förhandlingsordning vid representantskapsmöte

Vid ordinarie representantskapsmöte skall följande ärenden behandlas:

- Ombudsupprop samt justering av röstlängd,
- Antagande av dag- och arbetsordning för representantskapsmötet,
- Val av två protokolljusterare tillika rösträknare,
- Behandling av förbundsstyrelsens verksamhets- och ekonomiska berättelse för föregående år,
- Behandling av revisorernas berättelse för föregående verksamhetsår,
- Representantskapets rekommendation till nästkommande förbundsstyrelse om till- eller avstyrkan om ansvarsfrihet för förbundsstyrelsen,
- Behandling av förbundsstyrelsens förslag till budget och verksamhetsplan för nästkommande år,
- Behandling av frågor som förbundsstyrelsen hänskjutit till representantskapet,
- Behandling av enkla frågor,
- Eventuella fyllnadsval.

Stadge- och organisationskommitténs (SOK) förslag

Komplettering av stadgarna om beslutanderätt vid försäljning av fast egendom

Förbundets stadgar saknar idag föreskrift om vad som gäller vid försäljning av fast egendom. Då inskrivningsmyndigheterna har skilda krav på köpekontraktens utformning vid beviljandet av lagfart har avsaknaden i förbundets stadgar av en föreskrift om vad som gäller vid försäljning av fast egendom i en del fall medfört svårighet att få inskrivningsmyndigheten att bevilja lagfart.

Stadge- och organisationskommittén föreslår därför att förbundets stadgar kompletteras med nedanstående paragrafer, som tydliggör vad som gäller vid försäljning av egendom, innefattande även fast egendom, som erhållits i arv eller gåva.

Stadge- och organisationskommittén föreslår extra förbundsmötet besluta

- att i Förbundsstadgan, § 7.5, tillföra ett nytt 2:a stycke med följande text:
Egendom som DHR erhåller i arv eller gåva, innefattande även fast egendom och som inte skall överföras till DHR:s Bidragsstiftelse, får avyttras. Beslut därom fattas av förbundsstyrelsen.

- att i Distriktsstadgan tillföra en ny paragraf med följande text:
§ 5.5 Arv och legat
Egendom som DHR-distrikt erhåller i arv eller gåva, innefattande även fast egendom, får avyttras. Beslut därom fattas av distriktsstyrelsen.

- att i Avdelningsstadgan tillföra en ny paragraf med följande text:
§ 7.4 Arv och legat
Egendom som DHR-avdelning erhåller i arv eller gåva, innefattande även fast egendom, får avyttras. Beslut därom fattas av avdelningsstyrelsen